

T.C.
DANIŞTAY
Dokuzuncu Daire

Esas No : 2016/890

Karar No : 2017/2767

Anahtar Kelimeler : -Karlılık ve Fire Oranları,
-Eksik İnceleme,
-Matrah Farkı

Özeti : İnceleme elemanınca kayıt ve beyan dışı bırakılan hasılat tespit edilirken, Ticaret ve Sanayi Odasından sektördeki karlılık ve fire oranlarının da tespit edilmesi ve bu veriler doğrultusunda hesaplama yapılması gerekirken, herhangi bir somut veriye veya delile ulaşmadan salt davacı beyanına dayanılarak matrah farkı bulunmasında isabet görülmediği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf : Çınarcık Malmüdürlüğü

İstem Özet: Süpermarket işletmeciliği ile işigal eden davacının hasılatını eksik beyan ettiği gerekçesiyle düzenlenen vergi inceleme raporuna istinaden 2010 yılına ilişkin olarak tarh edilen vergi ziyai cezalı gelir vergisinin kaldırılması istemiyle açılan davayı reddeden Bursa 1. Vergi Mahkemesi'nin 08/10/2015 tarih ve E:2015/570, K:2015/1132 sayılı kararının; dilekçede ileri sürülen sebeplerle bozulması istenilmektedir.

Cevabın Özeti : Cevap verilmemiştir.

Tetkik Hakimi G. Yelda Ayazma'nın Düşüncesi : Olayda Ticaret ve Sanayi Odası'ndan sektördeki karlılık ve fire oranlarının tespit edilmesi ve bu veriler doğrultusunda hesaplama yapılması gerekirken, herhangi somut bir veriye, emareye veya delile ulaşmadan salt davacı beyanlardan yola çıkılarak matrah farkı elde edilmesinde isabet bulunmadığından Vergi Mahkemesince davacının ileri sürdüğü iddialar doğrultusunda gerekirse bilirkişi incelemesi de yaptırılmak suretiyle bir karar verilmesi gerekirken beyanlarının yer aldığı vergi inceleme tutanağının davacı tarafından ihtirazi kayıt konulmadan imzalanmak suretiyle kabul ve ikrar edildiği gerekçesiyle verilen ret kararının eksik inceleme nedeniyle bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince işin gereği görüldü:

Dosyanın tekemmül ettiği görüldüğünden davacının yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmesine gerek görülmemekle işin esasına geçildi;

Uyuşmazlıkta, süpermarket işletmeciliği ile iştigal eden davacının hasılatını eksik beyan ettiği gerekçesiyle düzenlenen vergi inceleme raporuna istinaden 2010 yılına ilişkin olarak tarh edilen vergi ziyai cezalı gelir vergisinin kaldırılması istemiyle açılan davayı reddeden Vergi Mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 3. maddesinin (B) bendinde vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyetinin esas olduğu, aynı Kanunun 30. maddesinde, vergi matrahının tamamen veya kısmen defter, kayıt ve belgelere veya kanuni ölçülere dayanılarak tespitine imkan bulunmayan hallerde takdir komisyonları tarafından takdir edilen veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca düzenlenmiş vergi inceleme raporunda belirtilen matrah veya matrah kısmı üzerinden yapılan tarhiyatın re'sen vergi tarhı olarak tanımlandığı ve defter kayıtları ve bunlarla ilgili vesikaların, vergi matrahının doğru ve kesin olarak tespitine imkan vermeyecek derecede noksan, usulsüz ve karışık olması dolayısıyla ihticaca salih bulunmamasının re'sen tarh nedeni olduğu, 134. maddesinde de, vergi incelemesinden maksadın, ödenmesi gereken vergilerin doğruluğunun araştırılması, tespiti ve sağlanması olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Davacının, 2010 yılı işlemlerinin incelenmesi sırasında defter ve belgeleri üzerinde yapılan kaydi envanterle saptanan "satılan malın maliyetine" davacı tarafından beyan edilen fire ve kar oranlarının uygulanması sonucunda bulunan 287.559,54 TL satış hasılatının, ilgili yılda davacı tarafından beyan edilen matrahtan 156.439,65-TL farklı olması nedeniyle bulunan matrah farkı üzerinden vergi ziyai cezalı gelir vergisi tarhiyatı yapıldığı anlaşılmaktadır.

Vergi Mahkemesince, beyanlarının yer aldığı vergi inceleme tutanağının davacı tarafından ihtirazi kayıt konulmadan imzalanmak suretiyle kabul edildiği; ayrıca satılan malın maliyeti hesabına ait fire ve kar oranlarının satılan ürünlere yanlış uygulanmış olabileceği ve elde edilen karın sehven noksan hesaplanabileceği yönündeki davacı beyanı da dikkate alınmak suretiyle bulunan matrah farkı üzerinden tarh edilen vergi ziyai cezalı gelir vergisinde hukuka aykırılık bulunmadığına karar verilmiş ise de;

inceleme elemanınca kayıt ve beyan dışı bırakılan hasılat tespit edilirken, Ticaret ve Sanayi Odası'ndan sektördeki karlılık ve fire oranlarının tespit edilmesi ve bu veriler doğrultusunda hesaplama yapılması gerekirken, herhangi somut bir veriye veya delile ulaşmadan salt davacı beyanına dayanılarak matrah farkı bulunmasında isabet görülmemiştir.

Bu durumda, eksik inceleme ve varsayım dayalı vergi inceleme raporu esas alınarak yapılan tarhiyatta ve davayı reddeden Vergi Mahkemesi kararında hukuka uygunluk görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulüne, Bursa 1. Vergi Mahkemesi'nin 08/10/2015 tarih ve E:2015/570, K:2015/1132 sayılı kararının bozulmasına, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 15/03/2017 tarihinde esasta oybirliğiyle, gerekçede oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

İdari Yargıda re'sen araştırma ilkesi esas olup, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 20. maddesinde, Danıştay, İdare ve Vergi Mahkemelerinin bakmakla yükümlü oldukları davalara ait her çeşit incelemeyi kendiliklerinden yapmaları öngörülmüştür. Buna göre bakılan davalarla ilgili dosyada bulunan belgelerin gerçeğe ulaşılmasında yeterli görülmemesi halinde, mahkemelerce madde hükmünde öngörülen her türlü incelemenin yapılması sözü geçen kanun hükmü karşısında zorunluluk arz etmektedir.

Olayda davacı hakkında düzenlenen vergi inceleme raporunun eki olan tutanakta; 2010 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan kaydi envantere ilişkin olarak davacı tarafından beyan edilen fire ve kar oranlarının, defter ve belgelere kaydedilen satılan malın maliyetine uygulanması suretiyle elde edilmesi gereken kar ve satış hasılatının 287.559,54-TL olarak tespit edildiği, davacının ilgili yıla ait beyanının ise 156.439,65-TL olduğu, aradaki farkın sebebinin davacıdan sorulması üzerine; hesaplamaların sehven hatalı yapılmış olmasından kaynaklandığının kabul edilmesi nedeniyle vergi ziyayı cezalı gelir vergisi tarhiyatı yapıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda Mahkemece Ticaret ve Sanayi Odası'ndan sektördeki karlılık ve fire oranlarının sorulması ve bu veriler doğrultusunda hesaplama yapılması, gerekirse bilirkişi incelemesi de yaptırılmak suretiyle sonucuna göre yeniden karar verilmesi için Mahkeme kararının bozulması gerektiği oyu ile Daire kararının gerekçesine katılmıyorum.